

Sveits tilbyr fond for nazi-ofre ^{Ap} 9/1-96

Den sveitsiske regjering tilbyr å opprette et fond for erstatninger til nazi-ofre fra annen verdenskrig.

Bern

Fondet vil bli opprettet i samarbeid med sveitsiske banker og med ofrenes organisasjoner. Men de jødiske organisasjonene stiller seg skeptiske.

Tidligere president Jean-Pascal Delamuraz gikk så sent som i forrige uke sterkt imot opprettelsen av et slikt fond. Opprettelsen ville innebære «en tilståelse av skyld», og kravet om erstatninger er ikke annet enn «utpressing», sa den tidligere statssjefen.

Regjeringen har imidlertid nå bøyd seg for sterkt internasjonalt press, og forpliktet seg til å bidra til en

Jean-Pascal Delamuraz

kartlegging av sveitsernes rolle under annen verdenskrig. Dersom kartleggingen viser at noen har krav på erstatning, vil disse raskt bli utbetalt, het det i en erklæring denne uken.

«Leker med ord»

– Sveitserne leker med ord igjen. De kaster seg over marginale spørsmål, og går utenom de virkelige problemene. De forsøker å kjøpe oss med penger de ikke selv eier, sa organisasjonen Jewish Agency's leder Avraham Burg til pressefolk i Jerusalem.

– Vi har mottatt forslag om boikotttiltak (mot Sveits), om å avvike økonomiske investeringer og andre tiltak. Vi vurderer hvert

enkelt av disse forslagene. Vi vil legge frem et forslag til tiltak innen fire uker, sa Burg etter et møte med den sveitsiske Jerusalem-ambassadøren.

Burg erklærte også at han ikke kan delta i forhandlinger med sveitsiske myndigheter, så lenge disse myndighetene ikke fordømmer president Delamuraz' uttalelser. Samtidig lovet han at ikke én øre av penger som tilhører nazi-ofre eller deres etterlatte vil bli stående urørt på sveitsiske conti.

Milliardbeløp

Jødiske organisasjoner har tidligere truet med å be sine medlemmer slutte å sette penger i sveitsiske banker eller investere i sveitsiske bedrifter, dersom regjeringen ikke tar avstand fra Delamuraz' utspill. Organisasjonene mener bankene sitter på milliardbeløp som tilhører jødiske krigsofres etterlatte.

Regjeringen har forsøkt å vinne tid, ved å sette i verk sin egen gransking av spørsmålet om de forsvunne jødiske eiendommene. Spørsmålet står i sentrum for en opphisset debatt, som omfatter hele det nøytrale Sveits' politikk under annen verdenskrig.

Visestatsminister Achille Casanova sa mandag at man må finne frem til «en fornuftig bruk» av de rundt 40 millioner sveitserfranc (190 millioner kroner) som står på eierløse conti i sveitsiske banker. Dette er conti der det ikke har vært noen bevegelse og der bankene ikke har hørt noe fra eierne i løpet av de siste ti år.

Direkte kontakt

Sveits' utenriksminister Flavio Cotti ringte nylig til sin israelske kollega David Levy og ga ham en direkte orientering om sveitsernes forsøk på å rydde opp i denne ømtålige saken. Telefon-

samtalen var «svært konstruktiv», sa Thomas Borer som koordinerer samarbeidet mellom regjeringen i Bern og de sveitsiske bankene.

Tidligere president Delamuraz, som gikk av ved årsskiftet etter ett år i embetet, satt denne uken igjen som eneste taperen i krangelen han selv utløste i et nyttårsintervju. Han forsikret at hans uttalelser om erstatningsspørsmålet var blitt «misforstått», og beklaget at han hadde sagt noe som kunne såre de jødiske Holocaust-ofrene eller deres familier.

Avraham Burg er imidlertid ikke tilfreds med denne beklagelsen. – Kanskje fins det folk som har glemte seg bak presidentens rygg, og som er glade for at presidenten faktisk forsøker å ødelegge en prosess som kan komme til å koste dem dyrt, sa den jødiske lederen mandag.

NTB-AFP-DPA